

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 865/2022
08.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Бранислава Босиљковића, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Јован Продановић, адвокат из ..., против туженог - противтужиоца ЈКП „Зеленило“ Панчево, чији је пуномоћник Зоран Крстић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог - противтужиоца Града Панчева, кога заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог - противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3562/21 од 29.10.2021. године, у седници већа одржаној 08.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог - противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3562/21 од 29.10.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3562/21 од 29.10.2021. године у ставу првом изреке у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 570/19 од 27.05.2021. године у ставу трећем, четвртном и петом изреке и пресуда Основног суда у Панчеву П1 570/19 од 27.05.2021. године у ставу трећем, четвртном и петом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца – противтуженог, којим је тражио да се обавезе тужени - противтужилац да тужиоцу – противтуженом за период од 01.11.2016. до 31.10.2019. године, исплати: на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 73.546,57 динара и на име накнаде трошкова исхране у току рада укупан износ од 73.096,71 динар, све са законском затезном каматом на одређене појединачне новчане износе и трошковима првостепеног парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац – противтужени да туженом - противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 58.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 570/19 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је ступање у парницу умешача Града Панчева на страни туженог - противтужиоца. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован прејудицијелни противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се утврди да тужилац – противтужени, као запослени код корисника јавних средстава, нема право на наплату – исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора према Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 18.03.2015. године и Посебном колективном уговору за јавна и јавнокомунална предузећа Града Панчева од 25.06.2015. године за време важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр.116/2014), као и да се обавезе тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу накнади све парничне трошкове са законском затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом, на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.11.2016. године до 31.10.2019. године, исплати укупан износ од 73.546,50 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне новчане износе наведене у том делу изреке почев од доспелости па до дана исплате. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог и обавезан тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име накнаде трошкова исхране у току рада, за период од 01.11.2016. године до 31.10.2019. године, исплати укупан износ од 73.096,71 динар, са законском затезном каматом на појединачне месечне новчане износе наведене у том делу изреке почев од доспелости па до дана исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 117.965,74 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3562/21 од 29.10.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем, четвртим и петом изреке, а жалба туженог – противтужиоца је у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, одбачена је жалба туженог – противтужиоца изјављена у односу на став први изреке првостепене пресуде као недозвољена. Ставом трећим изреке, одбачена је као неблаговремена жалба умешача на страни туженог – противтужиоца Града Панчева изјављена против првостепене пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени - противтужилац је благовремено изјавио посебну ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) - у даљем тексту: ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У ставу 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору постоји потреба за одлучивањем о ревизији предвиђеној наведеном одредбом (посебна ревизија), ради уједначавања судске праксе имајући у виду другачију судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог - противтужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац – противтужени је у утуженом периоду био у радном односу код туженог – противтужиоца на неодређено време. Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог – противтужиоца. У истом периоду послодавац је накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао запосленом у складу са Правилником о зарадама, накнадама зараде, додацима на зараде и друга примања, по којима је накнада трошкова за исхрану у току рада износила 1.500,00 динара месечно, а регрес за коришћење годишњег одмора 1.000,00 динара месечно. Износи досуђени тужиоцу – противтуженом представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији републике („Службени гласник РС“ бр.27/15 од 18.03.2015. године ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавнокомунално предузеће Града Панчева („Службени гласник РС“ бр. 59/2015) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу - противтуженом за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу налаза вештака економско-финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су примењујући члан 4, члан 9. став 2, члан 118. став 1. тач. 5. и 6, члан 246. ст. 1. и 2, чл.256, 258. и 259. Закона о раду, члан 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, чл. 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и чл. 84. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавнокомунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац – противтужени основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, као и да се

правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Стога су као основан усвојили постављен тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог - противтужиоца указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени - противтужилац је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим наведеног закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што су, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зарату утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес, на које се као и на запослене код туженог - противтужиоца примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основнице за плате.

Због тога су по схватању Врховног касационог суда одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху тужиоца – противтуженог у спору, туженом - противтужиоцу применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова парничног поступка и то право на накнаду одређених трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара, за састав два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара и за заступање туженог - противтужиоца од стране адвоката на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, што све укупно износи 58.500,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**